

SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

krätar och Visor
från Södermanland
upptecknade av
Gustaf Weller.
Katrinhölen.

VI.

588 + 503.

F1:13-9
skamad 2010-09-17 #

A page of 14 blank musical staves, each consisting of five horizontal lines. The staves are arranged vertically and are completely empty of any musical notation or markings.

Lantzens julpolska — soldatglädje

De gamla indelta soldaterna hade det sannerligen inte för fett i sina små soldattorp i forna tider. Den enda rikedom i de flesta av dessa torp var en stor barnskara. Dock hade soldaterna och deras familjer det drägligt i jämförelse med statare och backstugesittare. Där rådde en fattigdom, som vi inte kan göra oss en föreställning om i nutidens välfärds-Sverige.

Soldaterna i Sörmland gjorde sina möten i Malmköping. Rustade med matsäck och rikligt med brännvin tågade de i väg och sjöng till Bellmäns melodien Venus Minerva (mera känd i våra dagar med texten "Ja, må han leva...") följande om varm försvarsvilja talande soldatmarsch:

Amen på psalmen,
nu tågar vi till Malmen,
där kanske vi får oss en sup eller två.
Å får vi inte då,
så följer vi inte mä,
då stannar vi hemma med blanka gevär.

Beväringarna samlades sockenvis och tågade med de indelta soldaterna i täten. De hade socken-öknamn. En Sköldingehök var i regel sams med en Lerbogök. Men Vingåkersvarg skulle ha stryk. Hade han inte gjort något sattyg, tänkte han nog ställa till det. Beväringarna från Vingåker var nog lite sturska och ansåg sig lite förmer än pojkar från de mindre socknarna. Och det kunde givetvis Österåkers korpar, Floda ävsingar, Vadsbro kottar, Vrena killingar, Stora Malms grisar, Sköldinge hökar, Husby-Oppunda getter, Julita rävar, Lerbo gökar, Blacksta grevar och Bettna löss (samtliga från Oppunda härad) inte tåla. Så blev det också, det hörde till "ordningen", blodiga bataljer vid marschen till Malmen, och det var förstas till stor del brännvinets fel, ty det flödade rikligen i alla socknar.

Några särskilt tappra fosterlandsförsvare var inte Vingåkers-vargarna. Där om vittnar följande soldatvisa, som jag upptecknat från Vingåker:

Långt från mitt hem och från hembygdens
stränder
vandrar jag nu över Malmheden fram.
Jag äter mitt bröd uti främmande länder,
nöjd med den lott, som försynen mig gav.

Det var inte måttliga "påfrestningar" de unga beväringarna från Vingåker fick utstå i Malmköping för 70—80 år sedan. De fick ju vara borta i "främmande land" fjärran från mamma och pappa i c:a tre veckor!

Fru Gerda Zetterlund, Katrineholm, sjunger faderns julpolska för upptecknaren Gustaf Wetter.

Soldaten Johan Alfred Lantz (1863—1919) från Adolfsbergs soldattorp under Lind i Sköldinge socken var en glad och lustig fyr. Han kunde sjunga och hade en ovanlig förmåga att kunna roa folk och sprida glädje omkring sig. Därför var han också väl sedd på alla kalas och tillställningar av olika slag. Så var det också något annat ovanligt med Lantz: Han var alltid nykter, fast det kanske ibland inte såg så ut.

Lantzens soldattorp var det trångt om utrymmet men alltid trivsamt, pyntat och fint. God och glad stämning rådde alltid i stugan. Särskilt var detta givetvis förhållandet vid juletid. Dagen före julaftonen, när allt började bli julfint, var Lantzen särskilt munter. Då slog han ihop händerna av glädje, när han såg hur rart det såg ut i den lilla stugan, och sjöng med särskild bravur denna julpolska:

Nu är det jula, för hej och hopp,
för mor har nyss slutat baka.
Å far han hugger en granetopp
å sätter kärvar på taka.
I kväll ska tändas de fyra juleljus,
då dricker spelman ur farfars stora krus,
å hela natta det vakas.

Nu är det ju-lar, för hej och hopp, för
 mor har nyss slutat ba-ka.
 far han lug-ger en gra-ne-topp ä
 sät-ter kär-ven på ta-ka.
 kväll ska tän-das de fy-ra ju-le-ljus, då
 Eric-ker spel-man ur far-fars sto-ra krus, ä
 he-la nat-ta det va-kas.

Julpolska, sjungen av soldaten Johan Alfred Lantz (1863—
 1919), Adolfsbergs soldattorp, Sköldinge socken.

Denna polska sjögs endast vid detta tillfälle. Melodien har jag upptecknat efter 78-åriga fru Gerda Zetterlund, Götgatan 9, Katrineholm, dotter till Johan Lantz. Fru Gerda har liksom sin far sjungit i hela sitt liv. Om hon händelsevis inte sjöng under sitt arbete i hemmet, trodde hennes nu avlidne make, att hon var arg.

Lyckliga de människor, som kan och vill sjunga! Gubben Lantz hörde till den kategorin. Det gör förvisso också hans dotter Gerda.

Gustaf Wetter

För Gerda Zetterlund besökte jag 3.1.1965. Hon är född 20.10.1888 och har tjänat "piga" hos Klara och Carl Eric Ericson i kind. Maken Gustaf Zetterlund arbetade på läd-fabriken. Han dog 75 år gammal 1957. Gerda Z:s far var Lantz - Britta var storkokerska i Sköldinge. Lantzen hade polskan efter henne.

Lantzens Julpolska.

588.

Nu är det ju-lar, för hej och hopp, för mor har nyss slutat
 ba-ka. far han lug-ger en gra-ne-topp ä
 sät-ter kär-ven på ta-ka. kväll ska tän-das de
 fy-ra ju-le-ljus, då Eric-ker spel-man ur
 far-fars sto-ra krus, ä he-la nat-ta det va-kas.

589. Utställningsvisan.Sjyftar på utställningen i
Stockholm 1897

Från gum-man och bar-nen jag tor-
 ten Stock-holms ut-
 stäl-ning så stor. En mat-säck mig gum-man har
 gett med pann-ka-ka, fläsk, o så full och
 di-to en plun-ta så kar- nu när till sta-
 tio-nen det bar. I en dam-ken-ke vil-se jag
 gick och se-dan jag ut-stäl-ning fick.
 Jag misstänker att detta är koplett från en levy,
 av Norrlandet.

590. För Edith Söderbergh (Kalkria i Klövträla)
 var närvarande hos fru Zetterlund vid upptecknings tillfället.
 Hon erövrade sig då följande

Staffans visa, som sjöngs i Dalsta, Sköldinge, annandag jul.

Andante (gäende, lugn marschtempo). De två sista takt-
 era är säregna.

Staff-an han var en stal-le-dräng. E. der
 tac-kom vi så gär-na han väl-na si-na på-ler fem ut
 för den ga-sa stjär-na Jug-en dan-ger sy-nes än, fast
 stid-nor-na på him-me-len de blän-ka.

19.8.1966 upptecknade jag efter Erik Lindell (se 472-481) följande lät. E.L. spelade den med markerad rytm mycket fast. Iffel Andersson, Nyköping, spelar samma melodi.

591. Polska.

Vår älskade Mor
och Mormor

Gerda Zetterlund

* 20/10 1888

har i dag lugnt och stilla in-
somnat. Djupt sörjd och sak-
nad av oss, syskon, övrig släkt
och vänner.

Katrineholm den 3 febr. 1969

Gösta
Margit och Gunnar
Anita och Ove
Frank

Du var så god, Du var så glad
Du lämnar bara vackra min-
nen

Så svår ändå denna dag
Så sorgsna våra sinnen
Men tack för allt vad Du oss
skänkt

Vi vet Du alltid på oss tänkt.

Jordfästningen äger rum i
Nordanåskapellet, Katrine-
holm, torsdagen den 13 febr.
kl. 14.00. Efter jordfästningen
inbjudes till kaffe på SF-
lokalen.

Meddelas endast på detta sätt

Gerda Zetterlund in memoriam

Gerda Zetterlund, Götagatan 9,
Katrineholm, var dotter till soldaten
Johan Alfred Lantz från Adolfsbergs
soldattorp under Lind i Sköldinge
socken. Den gamle soldaten var en
glad och lustig fyr och hade en
ovanlig förmåga att genom sin sång
och sitt lättsamma sätt kunna roa
folk och sprida glädje och trevnad
omkring sig.

Liksom sin far har Gerda Zetter-
lund glatt sin omgivning genom sång
och glatt humör. Om hon händel-
sevis inte sjöng under sitt tränga ar-
bete i hemmet, misstänkte hennes
make, Gustaf Zetterlund — en be-
trodd man på gamla lådfabriken —
att hon var arg. Efter hennes före-
drag har jag bl a upptecknat Lant-
zéns julpolska, som den gamle solda-
ten sjöng varje julafton, när det
började bli helgfint i det lilla soldat-
torpet.

Nu sjunger inte Gerda Zetterlund
mer. Jag tackar henne å mina egna
och Spelmansförbundets vägnar för
hennes värdefulla bidrag till vårt ar-
kiv. Jag är tacksam för att jag fått
träffa henne och fått ta del av hen-
nes såpgskatt.

Lyckliga de människor, som kan
och vill sjunga.

Till dem hörde förvisso Gerda
Zetterlund. Vila i frid.

Gustaf Wetter

Den 29.8.1967 hälsade jag på i Värmbolostugan, St. Djule",
 och träffade där fru Elisabeth Lindbom.
 Hon är syster till fru Vivian Lyranhammar. Hon berättade

Stockholm.

(2 G.D.)

för mig följande lät, som hon kallade Morfars polska.
 Hennes morfar, tospären Anders Persson, Lyralen, Sköldinge, brukade
 spela polskan.

599. Morfars polska.

Jag hade inget notpapper med mig utan fick låna ett sådant sådant
 det gick. Konzeptet bifogas här nedan.

Morfars polska uppt. efter Elisabeth Lindbom
 29.8.1967
 Värmbolostugan.

Tospären Anders Persson, Lyralen, Sköldinge.

Den 18.12.1967 höll jag ett föredrag för Pensionärsföreningen, Katriueholm, om spelmän och låtar från Katriueholms-trakten. Bland åhörarna märktes Abel Valfrid Andersson, Bergsgatan 5, Katriueholm. Han är född 28.4.1898 i Täckhammar, Bärbo. Flyttade till Forssjö bruk 1900. Fadern Alfred Andersson arrenderade Ö: a Djulö. ¹⁹¹⁴⁻¹⁹⁶² Han dog 1.4.1965, 96 år gammal. Fr.o.m. 1962 bor Abel A. i Katriueholm där han äger fastigheten Bergsgatan 5. Han är gärdskar i Öppunda banken. o. det jobbet sköter han med den äran.

Abel är ingen spelman. Men sångare är han o. har som sådan medverkat i Immanuelskyrkans kör. Han är varmt religiös vilket märks på hans dikter. Han lever i bibelns värld och är nygärhet för trogen med bibelns språk och tanke värld.

Han diktar i ord och toner: han klädd sina tankar i diktens form till en melodi, som han själv komponerat. Det är ganska sällsynt. Vid ett par besök hos mig i febr. 1968 har jag upptecknat följande 8 tondikter:

Sommarsången

9.1.1968.

593. Långlåt.

Hör du gam. la far-bror gö-ken, säg vem siung-er du väl för? är det nå-gon gö-ke-frö-ken, som nu din stäm-ma hör? Eller är det väl din ma-ken, som du siung för ren i fiol? Hon vill ej din sång för-sa-kan, ty hon hör-de, när du gol.

Folket 11. 1. 1968.

En midsommarvisa från Stora Malm: "Midsommarkväll, drömmarnas kväll, du skönaste kväll uti Norden..." Orden och tonerna "fick" Abel Andersson midsommarafton 1953. Här sjunger han visan medan nedtecknaren spelman Gustaf Wetter spelar tonerna på sin fiol.

Genuin folklöre från Sörmland, visst finns den

Den 22 december 1951 gick Abel Andersson nere vid sjön på Öster Djulös ägor och plöjde, Kyrkklockorna ringde över bygden. Då kom en julsalm för honom, ord och musik: "Till det folk som bor i tiden kommer han som ljuset är. Barnen uti tidens öken Han bud om Faderns kärlek här. — Det kommer som ett nysande, säger sångaren och diktaren Abel Andersson. — Våldigt trevlig förkylning du har, tycker spelman Gustaf Wetter, som just nu håller på att teckna ner Anderssons texter och melodier.

En 600—700 låtar från Sörmland har Gustaf Wetter tecknat ner vid det här laget. Han har hållit på sedan 1932. Nu ska han numrera varje spelman. — Det finns inte många spelmän i Sörmland som jag inte känner, säger Wetter, ordförande i Sörmlands spelmansförbund. Som är Sveriges äldsta, men inte största, trots 280 medlemmar. — Man skulle inte kunna tro att det finns så mycket genuin folkmusik så nära Stockholm, säger spelman Wetter. Sin sjuhundra första (eller vad det nu kan vara) folkmusiker har Wetter alltså träffat i Abel Andersson. Som är främst sångare och diktare och inte så mycket spelman, fast han spelar lite fiol.

— Jag har hittat en till i Bie, säger Wetter, men jag ska klara av Abel först. Tre av Anderssons "låtar" hade Wetter tecknat upp när vi hälsade på. En sommarvisa om Fagertjärns ros i Tiveden, en Midsommarvisa från Stora Malm och "en glad melodrun

om göken". Det var i mitten på maj, berättar Abel. Jag kom ut ur stallet, meddetsamma jag kom ut gol göken och visan blev då som en fråga till göken. Och Fagertjärns rosor den drömde Abel Andersson om en gång efter att ha läst en notis i tidningen om rosornas förökning. — Jag drömde jag var ute på sjön och såg de gröna knopparna på bottnen. De växte och jag skulle hjälpa till att få upp dem, men det gick inte. Så växte de i alla fall upp och låg där på vattnet, de röda näckrosorna...

— Jag får mina dikter och toner från naturen, säger Abel Andersson.

B K

594. Midsofmarvisa från Stora Malen.

9.1.68.

Mid-som-mar - kväll, dröm-mar-nas kväll, du skö-nas-te
kväll ut-i Nor-den. Just nu soå-var dröm-mar-nas
fe ö-ver jord, hon vand-ru bland da-ka-de bor-den.
Hon rör med sin hand vid rad-nan-de kind och vis-kan så
ljuv-li-ga or-den. Sina äl-vor nu
le-ka kring mid-som-mar-stång. Hör, göken, han ro-par i
sko-gen!

"Kom som en gåva till mig på Öster Djulö
mid som mar aftonen 1953 kl. 6 e.m."

595 Fagertärns ros.

Komponerat och
diktad 13.8.1967.

uppt.
9.1.1968.

Dalstakt.

När björken na lövas på Fagertärns strand ut-i
 Ti-ve-den, Sko-gar-nas land, Då sti-ger en
 blom-ma ur Fa-ger-tärns famn som en glö-dan-de eld med sin
 kalle Den vi-lar på vä-gen så lyck-lig och
 toi och to-nar sin lys-me-lo-di.

596. Julpsalm.
Andante.

Abel 7. fick uppslaget till dikten och melodien,
när han gick och plöjde på gården 22.12.1951, en
ovanligt mild vinter.

17.1.1968.

Julens klockor här-ligt ring-a ö-ver hav och
land och stad. De er lyv-ligt brud-skap bring-a:
född är Je-sus, min siäl var glad!
Him-la-barn, du gläd-je biu-der åt en värld så
härd och kall. Aug-la-ska-rans luv-sång ly-der
än i dag ö-ver värld-en all.

Hymn

597

En lyktning till blomsteranläggningen och fontänen
norr om Oppundabanken. "Det tände med oss, när jag
från det mörka pannrummet kom upp i solkenet och
fick se den vackra blomstergården."

17.1.1968.

Var hälsad gryning i rosen gården! Mitt hjärta fyllas med jubel-
 Sång När ljud om blomman tager värdet jag vil-
 varda här dagen lång och se hans under i sköna
 syner som Edens lustgård i morgonstund. (O) himmelste-
 ren - het i hög och sinne på knä i Skaparens blomsterlund.

598. Det sjunger i skyn.

17.1.1968

En tacksamhetens sång för en underbar räddning: Abel A. hade så när blivit ihjälbränd av en traktor, som fått eld. Han räddade sig genom att ha skinesnärvaror att slita av sig kläderna.

När han strax efter satt på traktorn och plöjde sjöng han denna visa i knapp med lärkosna, som dröade i skyn.

Det sjung-er i skyn, det sjung-er i byn, det
 sjung-er så vack-ert i sko-gen. Var gry-en-de dag till
 Her-rens be-hag med lov-sång jag vill va-ra tro-gen

Kör:

O, här-li-ga loe! O, lyo-li-ga loe! En med-lam av Guds-ri-ket
 vor-den. O, här-li-ga loe! O, lyo-li-ga loe! En för-smak av
 him-len på jor-den.

599. Liljornas Sång

17.1.1968.

Gömd ut-i Skuggan av Uir-dar-nas tem-pel jag
 väx-er bland Sys-kon vi-ta som jag. Ren-he-tens färg i
 kloc-ker-nas kal-kan Skyd-dad av Dräk-ten: grö-nas-te blad.
 Dräk-ten blev skänkt av den E-vi-ges Hän-der, dof-ten mig
 gavs på Hans skä-pa-re-ord. Väx-er jag vit vid åk-
 åk-rar och Strän-der, dof-ta jag vice tju Guds ä-rn på jord.

600.

Bara en liten silverton.

Abel A. är söndagsstollare och mycket barokör. En söt liten 3-årig flicka vrakade och log mot honom, då han såg på kondis. Detta gav anledning till följande lilla tondikt.

17.1.1968.

Andante.

Ba - ra en li - ten fa - gel, som sjung - er i
 ti - dig vår kam stäm - ma vår själ till
 ju - bel, och sang - en till lyä - kat går.

Katr. Kuriren
26.4.1968.

Abel Andersson 70 år

Strax före jul 1967 höll jag ett föredrag för Pensionärsföreningen i Katrineholm om spelmän och låtar från Katrineholmstrakten. Bland åhörarna märktes Abel Valfrid Andersson, Bergsgatan 5, Katrineholm. Efter föreläsningen pratade vi med varandra, och jag fick då reda på att han hade några sånger, som han ville ha upptecknade. På det sättet lärde jag känna sångaren och dikteren Abel Andersson (Abel från Öster-Djulö) och det var en intressant bekantskap.

Han är född i Täckhammar, Bärbo den 28 april 1898 och fyller således på söndag 70 år. Han kom till Forssjö bruk år 1900. Fadern, Alfred Andersson, arrenderade Öster-Djulö åren 1914-1962. De flesta äldre katrineholmare kände den gamle hedersmannen. Han dog 1967, 69 år gammal. En trägen och trogen arbetare vid plog och harv har Abel varit i hela sitt liv. Många av hans dikter har tillkommit då han kört sina trogna arbetskamrater framför plo-

gen: hästarna. På sistone ersattes de av traktorn. Den höll på att kosta honom livet, då den en gång råkadde i brand och antände Abels oljetränkta kläder. Han blev svårt bränd men klarade sig dock, förunderligt nog. Nu går han och knallar som gårdskarl och hustomte vid Oppundabanken, och det jobbet sköter han sannerligen med den äran.

Abel är ingen spelman, men sångare är han och har medverkat i Immanuelskyrkans kör. Han är varmt religiös, vilket märks på hans dikter. Han lever i bibelns värld och är mycket förtrogen med bibelns språk och tankar. Han diktar både i ord och toner: han kläder sina tankar i diktens form till en melodi, som han själv komponerat. Det är ganska säregat. Vid ett par besök hos mig i januari 1968 har jag upptecknat åtta tondikter.

En sommarvisa handlar om göken och är en gånglåt, som gott kunde vara ett utmärkt bidrag vid en kompositionstävling för sömländska spelmän. Ett par melodier, Midsommarvisa från Stora Malm och Fagertärns ros, har valsens kännetecken och kunde gott bli schlager, och goda sådana, ty båda är originella och lätt-sjungna. En julsalm har han diktat, en hyllningsdikt till blomsteranläggningen intill Oppundabanken samt en tacksamhetens sång efter den underbara räddningen, då han höll på att bli ihjälbränd.

En hedersman är Abel, blygsam, försynt och tystlåten. En arbetsmyra har han varit i hela sitt liv och kan aldrig gå sysslolös. Mätte Du ha vett att vila Dig efter fyllda 70 år! Jag föreslår att Du kopplar av med en resa till Det Heliga Landet, där Du med egna ögon kan få se de platser, som Du så många gånger haft i Dina tankar, då Du till Dina egna tonskapelser diktat Dina hymner och psalmer.

"Det sjunger i skyn, det sjunger i byn, det sjunger så vackert i skogen.

Var gryende dag till Herrrens behag med lovsång jag vill vara trogen. O härliga lott, o ljuvliga lott! En medlem av Gudsriket vorden. O härliga lott, o ljuvliga lott! En försmak av himlen på jorden".

Gustaf Wetter

Katrineholms - Kuriren

□ Så här kommer också många av fru Ahlséns visor till, under vilostunderna när hon ska försöka sova. För säkerhets skull finns alltid block och penna i närheten.

DIKTAR VID DISKBALJAN

— Finns det någon som vill hjälpa mig skriva noter och en och annan melodi, undrar Elka Neslha, Sköldinge.

Så stod det i en vädjande annons i KK för en tid sedan. Elka Neslha. Bakom den exotiska pseudonymen döljer sig en helt vanlig svensk dam, som arbetar som hemsamarit i Sköldinge och har en hemmafrus vardagliga förflutna. Så till vida skiljer sig dock hennes tillvaro från de flestas, att den är fylld av diktande.

Fru Lilly Ahlsén, hon heter så egentligen — Elka är namnens initialer och Neslha är helt enkelt Ahlsén baklänges — diktar när hon står vid diskbaljan, när hon handlar och när hon ligger och försöker sova. Hon har ständigt block och penna i närheten.

Det är visor fru Ahlsén skriver. Hon hittar alltid på sina rim "sjungande i huvudet" så att säga.

— Det går lättare då. Jag måste alltid ha melodi samtidigt för att få rytmen, säger hon.

Nästan alla melodier hittar hon också på själv. Ibland sjunger hon in dem på band. Annars får hon lagra dem i minnet, för hon kan inte skriva noter.

— Det är mitt problem, säger hon. Inte har jag kunnat försöka få något publicerat heller när jag inte har noter till. Ska det inte finnas någon notkunnig som vill skriva ner det jag sjunger upp? undrar hon. Inte ett enda svar fick jag på annonsen.

Men fru Ahlsén har i alla fall nöje av sitt diktande. Hon skriver om allt vad som faller henne in.

— Så länge jag har kunnat hålla i en penna, har jag haft den här hobbyn, säger hon. Det är nästan så man blir arg ibland att man inte kan få vara ifred för visidéer. När man står i dörren för att gå till jobbet kommer en vers över en. Antingen ska man då skriva ner den och komma för sent, eller också grämer man sig över att man tappat bort idén tills man kommer hem.

Fru Lilly Ahlsén,

Ramsta vägen 3.

Sköldinge. 0157/50443.

född 1914 i Lånånger,
Västmanland.

Med anledning av bifogade
tidningsartikel fick jag fru
Ahlséns adress och besökte henne
11.11.1968. Resultatet blev följande
3 visor.

601. Skogstorpens dröm.

Du vid Stor-sko-gens bryn strax vid vä-gen från byn lig-ger tor-pet, som
 du hål-ler kär-t. För dig lugn, ro och frid långt från ö-ro och
 strid: en i - dyll för din län-gtan-de sjä-l Där vil-le du
 dröm-ma i vår-kväl-len blå, där vil-le bland blom-mor och
 gröns-ka du få kän-na od-la-rens gläd-je, när mog-nad ger
 lön, ja först då vo-re vär-l-den och skön.

Skogstorpens dröm

~~Skogstorp~~

Den slutgiltiga rubriken
sattes av fru Ahlsén.

Lövstugan

Invid storskogens bryn
 strax vid vägen från byn
 ligger torpet, som du håller kärt,
 för dig lugn, ro och frid
 långt från oro och strid;
 en idyll för din längtande själ.
 Där ville du drömma i vårkvällen blå,
 där ville bland blommor och grönska du få
 känna odlarens glädje, när mognad ger lön
 ja först då, vore världen din skön.

Uti ängstjärnens säv
 synes smygande räv
 söka middag av and och fasan,
 i en svävande sky
 dimmor komma och fly,
 finna hägn mellan tallar och gran,
 Du stannar på tunet, hör trastarnas sång
 i lärkgran och björkar, och åter en gång
 ser du borta i backen hur vårsolens lek
 följer binen bland enar och ek.

Där gav du rådjuren hö
 och i nyfallen snö
 såg du spår efter harar som flytt,
 snart skall sipporna blå
 invid skogsstigen stå.
 Kanske grävlingen kommer på nytt.
 Här ville du dröja att återigen
 höra ugglan och duva, som svara sin vän,
 i din hand vill du hålla den rogivna stund
 som ger längtan och tankarna grund.

Elka Nerlin

602. Visst skall du minnas.

Visst skall du minnas

När skogarna susa
och bäckar brusa
och vårvinden smeker din kind.
Visst skall du minnas då
sippor blå,
viol och liljekonvalj
och trasten dig åter hälsa vill
med sin glada aftondrill.
Då kanske du stannar en kort minut
och ler åt minnen som ej plånas ut.

När skogsblommor dofta,
då skall du ofta
förnimma ett svar på din dröm,
det var din hemlighet
som ingen vet
med ekarna viskar därom
och när skyarna likson mönster strör
på himmelens mörkblå pell
då skall du få svar på din fråga varför
du längtat till sommarens kväll.

När höstdagar gränat
och bladen gulnat
och fåglar mot södern har flytt,
då blicka stjärnor ner
och månen ler
mot en värld som i höstdräkt sig prytt,
den blånande vikens böljor slå
mot berghällen kal och grå,
men efter snöstormar åter vi möta får
en blomstrande lockande vår.

Refräng:

Du skall aldrig glömma, du skall städs minnas,
ty vinden skall susa ditt namn,
stilla skall den viska, den skall ömt dig smeka,
och det gör den som en hälsning ifrån mig.

Elka Neslha

Elka Neslha

När sko-gar-na su-sa och bäc-kar bru-sa och vår-vin-den
sme-ker din kind visst skall du min-nas då sip-por blå, vi-
ol och lil-je-kon-valj och tras-ten dig ä-ter häl-sa
vill med sin gla-da af-ton-drill. Då kan-ske du
stan-nar en kort mi-nut och ler åt min-nen, som ej plå-nas ut

Refräng: Du skall ald-rig glöm-mar, du skall städ-se
min-nas, ty vin-den skall su-sa ditt namn
Stil-la skall den vis-ka, den skall ömt dig sme-ka och det
gör den som en häls-ning i-från mig.

Einar Malmkvist

Han har en egen stuga
i Heby by minsann,
där fattas dock en fruga
de till prästen aldrig hann.
änbuden var nog många
men kortvarig lyckans mått
så ofta känslor svalna,
ty Einar hade brått.
nu bygger han ficler
och målar uppå duk,
men var gång våren kommer
av längtan blir han sjuk.

Hans dröm är Näckens melodi,
han ville spela den
inunder bron vid grannens teg
och fresta kärleken
med hemgjorda fioler och stråkar i sin hand
kanhända får med böljans mö
han knyta vänskapsband,
Men kanske blir det inte så som han i drömmen tänkt,
det blir kanhända åter då
minkfröken vattenstänkt,
då får han drömma vidare
bland sina tavlor små
och uppå sköna flickor
får blicken stanna då.

Han har en egen stuga i Heby by minsann, där
fat-tas dock en fru-ga, de till prä-s-ten ald-rig hann. An-
bu-den var nog mång-a men kort-va-rig lyc-kans ^{töte} mått så
of-ta kän-s-lor sval-na, ty Ei-nar ha-de brått. Nu byg-ger han fi-
o-ler och må-lar up-på duk, men var gång vå-ren kom-mer av
läng-tan blir han sjuk. Hans dröm är Näckens me-lo-di han vil-le spe-la
den in-un-der bron vid gran-nens teg och fre-s-ta kär-le-ken med hem-gjor-da fi-
o-ler och strå-kar i sin hand kan-hän-da får med böl-jans mö han
kny-ta vän-skaps-band. Men kan-she blir det in-te så som han i dröm-men tänkt, det
blir kan-hän-da åter då mink-frö-ken vat-ten-stänkt. Då får han drömma

vi-da-re bland si-na far-lor små och up-på Skö-na
flic-ker får blic-ken stan-na dä.

Einar Malmkvist

Jag sport ur säker källa
om Einars chans igen,
han hade i sin fälla
den sköna minkfröken,
men iverens hala fingrar
ett felgrepp synes få,
minkfröken ut sig smyger,
han ensam hem fick gå,
men dragningskraft från Einar
hos minkfröken fick svar,
ty se om ett par dagar
hon på nytt i fällan var,
nu får han smeka skinnet
och känna segrarns lust,
och hoppas att han snarast
med minkfar får en dust.

Men ändå Näckens melodi
den frestar honom än,
det är en längtan däruti
han känner den igen,
fast böljan snart är bunden
av Bores kalla hand,
han stämma vill fiolen,
hans hjärta står i brand,
men kanske blir det skogens ro
som han vill finna då
och ibland fur och ljung måntro
han möter skogens rå,
då tar han fram sin pensel
och spänner tavlans duk
och målar denna sköna,
ty så är Einars bruk.

Elka Nestka

Bevåringssviter.

Fosterkrift

Skriden 1910 av ~~fru~~ Frida Nilsson
 förben Frida Persson

Häcksta. Öingåker.

1. Långt från mitt älskade fosterlands fäder
 vandrar jag nöjdes till Malmoheden fram.
 Jag åter mitt boud utur frammande
 händer
 nöjd med den lott, som där kronan oss ger.
2. Jag vill för eder i min dagbok inskriva
 huru de i räkningar av dagarna gå,
 men jag vill för eder allena beskriva
 huru de redliga bevåringar må.
3. Stundom på herden så lägga vi stilla.
 Stundom vi excera för vår nädiga "kapten".
 Stundom när befälet handterar oss illa
 då hoppas vi än snarligen i tält få
 gå in.

(2)

4. Skål för vår "kaflön", som binder oss dricka,
Skål för de gossar, som exceras i dag.
Skål för min ömma och älskeliga flicka.
Jag önskar att hon levede så sörgelitt
som jag.

Bewäringsvisa.

1) God dag, kamsater! Vi tsäffas i dag
att efter vår nådiga konungs behag
att lära excerera, skjuta och marschera,
det är vår egen vilja och konungens behag.
(Karl XIV.)

2) Herren bevara vår nådiga kung!
Med honom följer gammal, med honom följer ung.
Hans vapen de skall blänka.
Himmelen skänka,
att såädet och spisan ej må bli va
honom tung.

3/ Herren bevare prins Oskar också
än vi alla svenskar med honom följa må
Så skall en röst från bygden
höras upp i höjden
än Herren ha bevärat båd' stora
och små.

Hacksta (Vingåker) 21 juli 1910

Frida Persson.

Frida Persson hade visan efter Bystra-mödet
Brita Eriksdotter, troligen från Åby, Vingåker.

(4)

Gammal Öregåkersvisa

efter Bysta Møster

1. E vitar vior ja siunga

Söm lider överallt (lida = ljuda)

om flickornas klädnat o deras gestalt.

Siang kom hej hopp faderalla lalla ha faderalla hej

om flickornas klädnat och deras gestalt.

2. Och huru de sig kläda

och huru de se ut

ja då ska ni få veta

innan vior blir slut

Siang ~ ~ ~

ja då ska Ni få veta, innan vior blir slut.

3/ I buvondet där kamma de en bana så sak

där lössena ska hålla sin kyckoparat

Siang ~ ~

där lössena ~ ~ ~

4/ I huvudet där kamma de en benna på snre
 sen kamma de små lockar å lägga där breve
 sjuug - -
 sen kamma de - -

5/ På halsen där bära de båd' pärlor och band
 de tror väl att den pärlan skä' skaffa
 dem en man
 sjuug - -
 de tror väl - - man.

6/ Tröja den gösa de så lita o så köst
 o kjortelen den flytta de lite bättre öpp
 sjuug
 o kjortelen - - öpp

7/ Kring halsen där bära de båd' krugar o kräs
 men tittar man på Särken är han sönder
 gunäs
 sjuug

gunäs

8) Å kjostelen den dyuka de på mangahanda
 men mitt fram på magen där ska de ^{sätt} vara
 Sjuag ————— stätt

9) Å förklät de räcker inte längre än te knä
 de har de kluppt är å skorna kjostelen mä
 Sjuag ————— mä

10) Å strumpo där sticka de å bomull så fin
 men mitt under foten, där finns ingen bit
 Sjuag — — — — — bit

11) Å skorna där gösa de så nåttå å så små
 så att de skava blåsa på var å viga tå

12) Å nu å vider ändad å nu å vider slut
 å när ja den har sjungit de plär ja
 få en sup

13/ Å den som ger mej super
 ja han ä en bra karl
 o kom ska ha'n heders uti alla sina dar
 sjung - - - - - dar

14/ Å viljen I nu veta vem vdan
 diktat har
 så är dä en soldat ä han
 heter Bolivar

Sjung - - - - - Bolivar

(Fanns en gammal soldat i Uick, som
 hette Bolivar. Det sa Bysta Møster
 och far också)
 , Öing åker,

Hacketstuden 21 juli 1910

Frida Petersson

